

Universitäts- und Landesbibliothek Tirol

Aristotelous ēthikōn nikomacheiōn biblia deka

Aristoteles

Basileae [Basel], 1556

LIBER II

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΩΣ
ἠθικῶν νικομαχείων
χρίων

ΒΙΒΛΙΟΝ Β.

ΔΙΤΗΣ ΔΕ ΤΗΣ Α-
ρετῆς ὅσης, τῆς
μὲν διανοητικῆς, τῆς
ἠθικῆς, ἢ μὲν διανοητι-
κὴ τὸ πλεῖστον ἐν διδασ-
καλίᾳ ἔχει καὶ τὸν γέ-
νεσιν καὶ τὸν αὐξησιν·
διόπορ ἐμπειρίας δεῖ-
ται καὶ χρόνον· ἢ δ' ἠθι-
κὴ ἐξ ἔθους πορίζνεται.
ὅθεν καὶ τὸ νομαχεῖον
μικρὸν παρεγκλίον
ἀπὸ τῆς ἔθους. ἐξ ὧ καὶ δι-
δορυ ὅτι ὁ δὲ μία τῶν ἠθι-
κῶν ἀρετῶν φύσις ἡμῖν
ἐγγίνεται. ὁ δὲ γὰρ
τῶν φύσεσ' ὄντων ἄλλος
ἐθίζεται. οἷον ὁ λίθος φύ-
σει ἁάτω φερόμενος, ὃν
αὖ ἐθιόθεν ἀνω φέρε-
ται, ὃ δ' αὖ μυριάσις αὖ
τορ ἐθίζεται ἀνω πίπτων.
ὁ δὲ

ARISTOTELIS
ad Nicomachum
de moribus

LIBER II.

SEd cum duplex uir-
tus sit, altera in in-
telligendo posita, altera
moralis: q̄ in intelligēdo
uersatur, magna ex par-
te à doctrina ortū acces-
sionēq; habet. itaq; et ex
ercitationis indiget, et
tēporis: moralis more, à
quo nomē paululū defle-
xū duxit, omnino cōpa-
ratur. Ex quo p̄spiciū
est, nullā omnino mora-
liū uirtutū ingenerari no-
bis natura. nihil enim eo-
rū q̄ sunt insita natura,
aliter atq; est assuescit,
ut lapis qui suapte sp̄ote
deorsū fertur, nūq̄ in sub-
lime ferri assuescat, ne si-
milis qdē eū q̄ sursum
emittens consuefaciat:

nec

nec ignis deorsum, nec aliud quicquid eorum quæ aliter natura solent, aliter possit assuescere. Non igitur à natura, neque abque natura insunt uirtutes in nobis, sed natis factisque; ad eas percipiendas, et perfectis consuetudine. Iam uero quod nobis à natura tributa sunt, eorum facultates prius accipimus, tum postea actiones edimus. Quod in sensibus cernere licet. Neque enim ex eo quod crebro aut aspeximus, aut audiuius, sensus accepimus: sed contra eorum iam cōpotes, usi sumus: non usi, percepimus. At uero uirtutes accepimus, operibus prius editis, quemadmodum et in cæteris sit artibus. Quæ enim faciēda sunt discuntur: ea faciētes discimus: uelut

ὅτι τὸ πῦρ ἰάτω, ὅδ' ἄλλο ὅσον τῶν ἄλλως πεφυκότων ἄλλως αὖ ἐβιδάη. ὅτι ἄρα φύσει, ὅτε παρὰ φύσιν ἐγγίνονται αἱ ἀρεταί· ἀλλὰ πεφυκόσι μὲν ἡμῖν δέξασθαι αὐτάς, τελευτήνοισι δὲ διὰ τῶ ἐθέουσι. ἐτι ὅσα μὲν φύσει ἡμῖν παρὰ φύσιν ἐστίν, τὰς διωάμεισι τῶν πρότερον νομιζόμεθα ὑπόθετον ἢ τὰς ἐν ὁργῇ αἰσθάνομεν. ὁ πόρος ἐπὶ τῶν αἰσθήσεων διήλω. ὅ γὰρ ἐν τῷ πολλῇ νῆς ἰδεῖν ἢ πολλὰ νῆς αἰσθάνομαι, τὰς αἰσθήσεις ἐλάβομεν ἀλλ' ἀνὰ πάλιν, ἔχοντες ἐχρησάμεθα ὅτι ἐχρησάμενοι ἔχομεν. τὰς δ' ἀρετὰς λαμβάνομεν ἐν ὁργῇ ὄντες πρότερον, ὥς πόρος καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν. ἃ γὰρ διέμαθόντας ποιῆν ταῦτα ποιοῦντες μαθησόμενοι, οἷον

οἷον οἰνοδόμοι ὡντες, οἱ
 ποδάρχοι γίνονται· καὶ
 λιθαρίζοντες, λιθαρι-
 ζαί. ὅτω ἢ καὶ τὰ μὲν
 δίκαια πράττοντες, δίκ-
 αιοι γινόμεθα· τὰ ἢ σώ-
 φρονα, σώφρονες· τὰ δ'
 ἀνδρεία, ἀνδρείοι· μαρ-
 τυρεῖ ἢ καὶ τὸ γινόμε-
 νορ ἐν ταῖς πόλεσιν· οἱ
 γὰρ νομοθέται τοὺς πο-
 λίτας ἐθίζοντες, ποιῶ-
 σιν ἀγαθός. καὶ τὸ μὲν
 βδελύμα πάντος νομοθέ-
 τα τὸ ἐστίν· ὅσοι ἢ μὴ
 εὖ αὐτὸ ποιῶσιν, ἀμαρ-
 τάνουσι, καὶ διαφύρει
 τὸ πᾶν πολιτεία πολιτεί-
 ας, ἀγαθὴ φαύλης. ἔτι ἐν
 τῶν αὐτῶν καὶ διὰ τῶν
 αὐτῶν, καὶ γίνεται πᾶ-
 σα ἀρετὴ, καὶ φθείρε-
 ται. ὁμοίως ἢ καὶ τέχνη.
 ἐν γὰρ τῷ λιθαρίζειν
 καὶ οἱ ἀγαθοί, καὶ οἱ κα-
 ποὶ γίνονται λιθαρι-
 ζαί· ἀνάλογον δὲ καὶ οἱ οἰνοδόμοι, καὶ οἱ λοι-
 ποί

ueluti homines archite-
 cti existunt, cū edificāt,
 et citharædi, cum citha-
 ra canunt. Similiter et
 iusti, efficiuntur res iustas
 facientes: et temperan-
 tes, temperata: et fortes,
 fortia. Atq; etiam testi-
 monio est quod sit in re-
 bus pub. in quibus legis-
 latores consuetudine ci-
 uis bonos efficiunt. Est
 enim hæc cuiusq; legisla-
 toris uoluntas. Quod qui
 minus rectè faciunt, ab-
 errant: atq; hac una re-
 re spub. reipubl. præ-
 stat, uitiosa bene consti-
 tuta. Iam ex iisdē rebus
 et per easdē oritur uir-
 tus omnis, et interit.
 Itidēque et ars. Nam
 ex fidium usu et bono
 et mali citharædi ex-
 istunt. eadem est ratio
 architectorum, reliquo-

rumq; omniū. Nam scitē
 ē bene edificando, bo-
 ni architecti futuri sunt:
 inscitē, mali. Quod ni i-
 ta se haberet, doctore ni
 hil opus esset: uerū om-
 nes boni aut mali nasce-
 rētur: itaq; in uirtutibus
 se res habet. Nā ea faciē-
 tes, q̄ pactis cū hominib.
 cōtinentur, alij iusti, alij
 iniusti efficiuntur. Et peri-
 cula perferētes, assuescē-
 tesq; aut perterrefieri,
 aut cōfidere nōnulli for-
 tes, quidā timidi existi-
 mus. Eodēq; modo de cu-
 piditatib. et iracūdijs res
 habet. quoniā alij tēpe-
 rates et clemētes pleriq;
 intēperati ē iracundi
 efficiuntur: hi, quia sic:
 illi, quia secus in ijsdem
 uersentur. Atque ut uno
 uerbo finiam, ex sui simi-
 libus actionibus habitus

καὶ ἐνὶ τῷ λόγῳ, ἐν τῷ ὁμοίῳ ἐνδρ. γειῶν αἰετῶν
 oriuntur.

ποὶ πάντες. ἐν μὲν γὰρ
 τῇ οἰκοδομῇ, ἀγα-
 θοὶ οἰκοδόμοι ἐσονται. ἐν
 ᾗ τῇ λιανῳ, λιανοί. εἰ γὰρ
 μὴ ἔτις ἔχον, ὁ δὲ αὐτὸν
 ἐδὲ τῇ διδασκόντος. ἀλλὰ
 πάντες αὐτὸν γίνονται
 ἀγαθοί, ἢ λιανοί. ἔτις δὲ
 καὶ ἐπὶ τῷ ἀρετῶν ἐ-
 χῶ. περὶ τὸν γὰρ τὰ
 ἐν τοῖς συναλλάγμασι
 τοῖς πρὸς τῶν ἀνθρώπων,
 γινόμεθα, οἱ μὲν δίκαιοι
 οἱ, οἱ ἢ ἀδικοί. περὶ τὸν
 γὰρ τὰ ἐν τοῖς δεινοῖς,
 καὶ ἐπιβόρνοι φοβέσθαι
 ἢ θαρρῆν, οἱ μὲν ἀνδρείοι
 οἱ, οἱ ἢ δειλοί. ὁμοίως ἢ
 καὶ τὰ περὶ τὰς ἐπιθυ-
 μίας ἔχει, καὶ τὰ περὶ
 τὰς ὀργάς. οἱ μὲν γὰρ σώ-
 φρονες καὶ περὶ γίνον-
 ται. οἱ δὲ ἀνόλαστοι καὶ
 ὀργίλοι. οἱ μὲν, ἐν τῇ ἔ-
 τισι ἐν αὐτοῖς ἀναστρέ-
 φεσθαι. οἱ ἢ, ἐν τῇ ἔτις.

γίνονται. διὸ δὲ τὰς ἐ-
νόργειας ποίας ἀποδι-
δόναι. λιχτὰ γὰρ τὰς ἴ-
σων διαφορὰς ἀπολα-
θῆσιν αἱ ἕξεις. ὁ μικρὸν
οὖν διαφέρει τὸ ὅτως ἢ
ὅτως σὺ θὺς ἐν νέῳ ἐθί-
ζεσθαι, ἀλλὰ πᾶς πολλὸν.
μᾶλλον ἢ, τὸ πᾶν.

Ἐπεὶ οὖν ἡ παρῶσα
πραγματεία ὁ θεωρίας
ἐνενά ἐστιν ὥς πορ αἱ ἄλ-
λαι. ὁ γὰρ ἴν' εἰδῶμεν
τί ἐστιν ἡ ἀρετὴ, συνεπὶ ὁ
μεθ' ἄλλ' ἴν' ἀγαθοὶ γε-
νώμεθα· ἐπεὶ ὁ δὲν ἀνὴρ
ὄφελος αὐτῆς. ἀναγκαῖ
ὅρ ἐστὶ σπέντασθαι τὰ πε-
ρὶ τὰς πράξεις, πῶς πρα-
ξήσονται αὐτάς. αὐταὶ γὰρ
εἰσι λίγαι καὶ ἴσ' ποιάς·
γενέσθαι τὰς ἕξεις, λιχ-
θὰ πορ εἰρηναμεν. τὸ
μὲν οὖν λιχτὰ τὸν ὀρθὸν
λόγον πράττειν, κοινόν,
καὶ ὑποβνείσθω. ρηθῆσε
ται δὲ ὑποβνόν περὶ αὐτῶ,
καὶ

oriuntur. Itaq; cuiusdam
modi edendæ sunt actio-
nes, quandoquidē earum
differētias habitus cōsc-
quūtur. Nō igitur parui,
sed magnopere, atq; a-
deo in totū refert, utrū
sic, an secus statim apue-
ro assuescamus.

Quoniā igitur hoc ne-
gotiū susceptū nō est cō-
tēplationis causa, ut cæ-
tera (spectamus enim nō
ut quid uirtus sit, intelli-
gamus, sed ut boni effi-
ciamur, alioqui usus eius
nullus foret) quæ ad acti-
ones pertinet necesse est
cōsideremus, quēadmo-
dum gerenda sunt. In ijs
enim situm est, quemad-
modū diximus, ut habi-
tus cuiusdammodi fiant.
rectæ ergo rationi cōue-
nienter agere commune
est, id' que ponatur: de
quo differetur posterius,

Et quid sit recta ratio,
 Et quemadmodum affe-
 cta sit ad reliquas uirtu-
 tes. Illud autem prius cō-
 ueniat, omnem de rebus
 agendis orationem debe-
 re populariter non accu-
 ratè haberi, ut Et initio
 diximus, quòd rationes
 pro re subiecta exigen-
 dae sunt. Vt autem in re-
 bus salubribus, sic in re-
 bus ad actiones perti-
 nentibus, Et in utilibus
 nihil inest firmitatis.

Cumq; eifumodi sit quæ
 de genere toto habetur
 oratio, multo etiam mi-
 nus limata est quæ de re-
 bus singulis habetur: quo-
 niam nec sub artem, nec
 sub præceptionē ullā ca-
 dunt. Sed ut in medicina
 et gubernatoris arte, sic
 ijs semper q in actiōe re-
 rū uersantur, temporis
 habenda ratio est. Ve-
 rium

καὶ τί ἐστὶν ὁ ὀρθὸς λό-
 γος, καὶ πῶς ἔχει πρὸς
 τὰς ἄλλας ἀρετάς. ἐν ἑ-
 νὸ δὲ προδιωμολογή-
 σω, ὅτι πᾶς ὁ περὶ τῶν
 πρακτῶν λόγος, τύπω
 καὶ ἐν ἀκριβῶς ὀφείλει
 λέγεσθαι, ὥσπερ καὶ
 κατ' ἀρχὰς εἵπομεν, ὅ-
 τι κατὰ τὴν ὕλην οἱ λό-
 γοι ἀπαιτητέοι. τὰ δ'
 ἐν ταῖς πράξεσι καὶ τὰ
 συμφέροντα, οὐδὲν ἐ-
 σθηδὸς ἔχει, ὥσπερ οὐδὲ
 τὰ ὑγιεινά. τοιούτου δ'
 ὄντος τῆς λαθόλου λό-
 γου, ἔτι μᾶλλον ὁ περὶ
 τῶν λαθ' ἑκαστα λόγος,
 ἐν ἔχει τὰ ἀκριβές. ὅτε
 γὰρ ὑπὸ τέχνῳ, οὐδ' ὑ-
 πὸ παρὰγγελίαν οὐδεα
 μίαν πίπτει. Δεῖ δ' αὖ-
 τοὺς αἰ τοὺς πρᾶττοντα
 τας, τὰ πρὸς τὸν και-
 ρὸν σκοπεῖν, ὥσπερ ἐπὶ
 τῆς ἱατρικῆς ἔχει καὶ
 τῆς κυβερνητικῆς. ἀλλ'
 λα

ἀλλὰ καὶ πόρ' ὄντος τοῖς-
 τε τῷ παρόντος λόγῳ, πα-
 ρατέον βοηθεῖν. πρῶτον
 οὖν ἴστω θεωρητέον, ὅτι
 ἴα τοιαῦτα πέφυκον ὑ-
 πό ἐνδείας καὶ ὑπόρβο-
 λῆς φθείρεσθαι. Δεῖ γὰρ
 ὑπόρ τῶν ἀφανῶν τοῖς
 φανόροις μαρτυρίοις χρῆ-
 σθαι, ὥς πόρ ἐπὶ τῆς ἰχ-
 ῦος καὶ τῆς ὑγείας ὁρῶ-
 μεν· τὰ γὰρ ὑπόρ βάλ-
 λοντα γυμνάσια, καὶ ἴα
 ἐλλείποντα, φθείρει τὴν
 ἰχθυόν· ὁμοίως ἢ καὶ τὰ
 ποτὰ, καὶ ἴα σιτία πλεί-
 ω, καὶ ἐλάττω γινώμε-
 να, φθείρει τὴν ὑγίαν·
 τὰ σύμμετρα καὶ ποιεῖ
 καὶ αὖξει καὶ σώζει. οὐ-
 τως οὖν καὶ ἐπὶ σωφρο-
 σύνης καὶ ἀνδρείας ἔχει
 καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν.
 ὅ, γὰρ πάντα φύγῃ
 καὶ φοβόμενος, καὶ μη-
 δὲν ὑπομένων, δειλὸς
 γίνεσθαι· ὅ, γὰρ μηδὲν ὁλως
 φοβέ-

rium cū eiusmodi sit præ-
 sens disputatio, danda ope-
 ra est, ut opem fera-
 mus. Hoc igitur in pri-
 mis intelligendū est, ea
 quæ sunt huius generis, à
 defectu & exuperatio-
 ne interire. perspicuis
 enim testimonijs in gra-
 tiam rerum obscurarum
 utendū est: ut in uiribus
 & ualetudine cernimus.
 nam & profusæ & re-
 missæ nimium exercita-
 tiones labefactant uires:
 eodémque modo & po-
 culenta ac esculenta plu-
 ra atque pauciora, labe-
 factant ualetudinem: mo-
 derata uerò, pariunt, au-
 gent, ac tuentur. sic &
 in temperantia, & in for-
 titudine, alijs que uirtu-
 tibus contingit. Qui ee-
 nim fugit timetque om-
 nia, quiq; nihil perfert,
 is timidus: & qui nihil

timet omnino, sed adit omnia, is audax existit. Itemq; qui omni uoluptate perfruitur, nullāq; prætermittit, intemperans: qui uerò omnes fugit, ut solent agrestes, is stolidus iudicandus est. Interit enim temperantia et fortitudo ab exuperatione atque defectu: à mediocritate uerò seruatur. Verum non solum ortus, incrementaque, et interitus ex iisdem et ab iisdem efficiuntur, sed in iisdem etiam actiones uersabuntur. Etenim alijs in rebus euidētiōribus, ita cōtingit, uelut in uiribus. nā gignuntur multo cibi capiēdo, et multis laboribus perferēdis: quæ ualens uiribus efficere potest maximè: sic quoq; in

διύναται ταῦτα ποιεῖν ὁ ἰσχυρὸς. ὅτω δὲ ἔχει καὶ ἐπὶ

φοβόμενος, ἀλλὰ πρὸς πάντα βαδίζων, θρασύς· ὁμοίως ἢ καὶ ὁ μὲν πάσης ἡδονῆς ἀπολαύων, καὶ μηδὲ μιᾶς ἀπεχόμενος, ἀνόλαστος· ὃ ἢ πάσας φύγων, ὥσπερ οἱ ἄγροιοι, ἀνὰ ἀθητότης. φθείρεται γὰρ ἡ σωφροσύνη, καὶ ἡ ἀνδρεία ὑπὸ τῆς ὑπερβολῆς καὶ τῆς ἐλλείψεως· ὑπὸ ἣ τῆς μεσότητος σώζεται. ἀλλ' ἔμονον αἱ γενέσεις, καὶ αἱ αὐξήσεις, καὶ αἱ φθοραὶ, ἐν τῶν αὐτῶν καὶ ὑπὸ τῶν αὐτῶν γίνονται, ἀλλὰ καὶ αἱ ἐν ὁρμαῖαι ἐν τοῖς αὐτοῖς ἔσονται. καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν φανερωτέρων ὅπως ἔχει. οἷον ἐπὶ τῆς ἰσχύος γίνεται γὰρ καὶ ἐν τῇ πολλῇ τροφῇ λαμβάνειν, καὶ πολλὰς πόνους ὑπομένειν, καὶ μάστιγας

τῶν

τῶν ἀρετῶν. ἐν τε γὰρ
τῷ ἀπέχεσθαι τῶν ἡδονῶν,
γινόμεθα σώφρονες.
καὶ γινόμενοι, μάλιστα
διωάμεθα ἀπέχεσθαι
αὐτῶν. ὁμοίως ἥ καὶ ἐπὶ
τῆς ἀνδρείας. ἐθιζόμενοι
γὰρ λιταφρονεῖν τῶν
φοβῶν, καὶ ὑπομένειν
αὐτὰ, γινόμεθα ἀνδρεῖοι.
καὶ γινόμενοι μάλι
στα διωησόμεθα, ὑπομέ
νειν τὰ φοβῶν.

Σημείον ἃ δὲ ποιεῖ
ταῦτα τῶν ἑξῶν, τὸ ἐπὶ
γινόμενόν ἡδονῶν, ἢ λυ
πῶν τοῖς ὀργαῖς. ὁ μὲν
γὰρ ἀπεχόμενος τῶν σω
μάτων ἡδονῶν, καὶ αὐ
τῶ τῶν χαίρων, σώφρων.
ὁ δὲ ἀχθόμενος. ἀνόλα
τος. καὶ ὁ μὲν ὑπομένων
λεινὰ καὶ χαίρων, ἢ μὴ
λυπόμενος γε, ἀνδρεῖος.
ὁ δὲ λυπόμενος, δειλός.
περὶ ἡδονῶν γὰρ καὶ λυ
πῶν ἐστὶν ἡ ἠθικὴ ἀρετή.

Διὰ

uirtutibus. Nam ex tem
perantes efficimur, nos
à uoluptatib. abstinēdoz
et cum ijs sumus, ab ijs fa
cilimè abstinere possu
mus. itidēq; in fortitudi
ne. nam cū ex terribilia
despicere, et eadem per
ferre assuescimus, fortes
existimus: quales cum su
mus, quæ terrorem affe
runt, faciliimè sustinere
poterimus.

Habituū aut̃ indicia
ex uoluptate ac dolore
q̃ facta cōsequuntur, acci
pienda sunt. Nā qui se à
corporis uoluptatib. ab
stinet, eoq; ipso letatur,
is tēperans: q̃ id molestē
fert, is intēperans est. Et
q̃ molesta q̃ sunt pfert, et
eo gaudet, aut certe non
fert grauiter, fortis: q̃ æ
grē fert, ignauus est. uir
tus. n. moralis in uolupta
tib. ac dolorib. uersatur.

e a

Nam

Nā uoluptate impellen-
te, q̄ praua sunt gerimus:
Et dolore ab honestis de-
ducimur. Itaq; Platonis
sententia, institutos esse
quodāmodo oportet iam
inde à pueris, ut ijs late-
mur, doleamusq; quibus
oportet. recta est enim
hæc educatio. Iam uerò
si in actionib. et affectio-
nib. uersantur uirtutes:
omnem aut affectionē a-
ctionēq; omnē sequitur
uoluptas aut dolor: ob eā
certè causam uirtus in uo-
luptatib. doloribusq; uer-
sabitur. Hoc etiā suppli-
cia quæ per eas sumun-
tur, indicāt: medicinæ e-
nim q̄dā sunt. At medici-
næ contrarijs reb. solent
effici. Præterea habitus
omnis animi, ut suprā di-
ximus, è cuiusmodi dete-
rior Et melior gigni so-
let: cū ijs et in ijs uim suā
obti-

διὰ μὲν γὰρ τὸν ἡδον-
νὸν, τὰ φαῦλα πράττο-
μεν. διὰ δὲ τὸν λύπην,
τῶν καλῶν ἀπεχόμεθα.
διὸ δεῖ ἡχθαί πως σὺθὺς
ἐν νέῳ, ὡς ὁ Πλάτων
φησὶν, ὥστε χαίρειν τε
καὶ λυπεῖσθαι οἷς δεῖ. ἡ
γὰρ ὀρθὴ παιδεία αὕτη
ἐστίν. ἔτι δ' εἰ ἀρεταί εἰ-
σι περὶ πράξεις καὶ πά-
θη· πάντ' ἡ πάθος καὶ πά-
ση πράξει ἔπεται ἡδονὴ
καὶ λύπη· καὶ διὰ τού-
τ' αὖ εἴη ἡ ἀρετὴ περὶ ἡδο-
νὰς καὶ λύπας. μὲν οὖν
οἱ καὶ αἱ ἡολάσας γινό-
μεναι διὰ τῶν. ἰατρεί-
αι γὰρ τινὲς εἰσιν· αἱ δὲ
ἰατρεῖαι διὰ τῶν ἐναντί-
ων πεφύησιν γίνεσθαι.
ἔτι, ὡς καὶ πρότερον εἶ-
πομεν, πᾶσα ψυχῆς ἐ-
ξις, ὑφ' οἷον πέφυκε γί-
νεσθαι χείρων καὶ βέλ-
τίων, πρὸς ταῦτα καὶ
πρὸς ταῦτα τὸν φύσιν
ἔχει.

ἔχει· δι' ἡδονὰς ἢ καὶ λύ-
 πας φαῦλαι γίνονται, τῶν
 διωκείντων αὐτάς καὶ φύ-
 γειν, ἢ ἅς μὴ δεῖ, ἢ ὅτε δὲ
 δεῖ, ἢ ὡς δὲ δεῖ, ἢ ὅσα χῶς
 ἄλλως ὑπὸ τῆς λόγῃς διο-
 εἶσθαι τὰ τοιαῦτα. διὸ
 καὶ οἰεῖσθαι τὰς ἀρε-
 τὰς ἀπαθείας τινὰς καὶ
 ἡρεμίας· ἐν σὺν ἢ, ὅτι ἀ-
 πλῶς λέγουσιν, ἀλλ' οὐχ
 ὡς δεῖ, καὶ ὡς δὲ δεῖ, καὶ
 ὅτε, καὶ ὅσα ἄλλα προσ-
 τίθεται. ὑπόκειται ἄρα
 ἡ ἀρετὴ εἶναι ἡ τοιαύτη
 περὶ ἡδονὰς καὶ λύπας,
 τῶν βελτίστων πραγμά-
 τῃ· ἢ ἢ κακία, τὴνναντί-
 ον. γένοιτο δ' αὖ ἡμῖν
 καὶ ἐν τούτοις φανερόν
 εἶτι περὶ τῶν αὐτῶν.
 τριῶν γὰρ ὄντων τῶν εἰς
 τὰς αἰρέσεις, καὶ τριῶν
 ὄντων τῶν εἰς τὰς φύ-
 γὰς, καλοῦ, συμφέρον-
 τος, ἡδέος· καὶ τριῶν τῶν
 ἐναντίων, αἰσχρῶς, ἀσυμ-
 φέροντος

obtinet: à uoluptatib. aut
 ex dolorib. uitiosi nasci-
 tur: propterea q̃, ea quis
 quā sequatur aut caueat,
 uel quæ, uel quando, uel
 quō nō oporteat, uel quo
 quo modo alio ratio per-
 scribat. Itaq; uirtutes, ua-
 cuitates quasdā affectio-
 num tranquillitatesq; de-
 finiunt. Haud probè qui
 dē, quòd omnino dicant,
 nec adiungant, ut decet,
 ex ut non decet, ex quā-
 do, ex alia quæ addūtur.
 Ergo hoc ponitur, uirtu-
 tem huius generis, in uo-
 luptatib. doloribusq; uer-
 sari, rebus optimis geren-
 dis idoneā: uitiiū, cōtrā.
 Quæ ex his etiā à nobis
 perspicui possunt, quia cū
 tria sint quæ sequimur,
 ex tria quæ declinamus,
 honestū, utile, iucūdum:
 ex tria quæ superiorib.
 cōtraria sint, turpe, inu-
 tile,

tile, molestum: cum in
 ijs omnibus uir bonus se
 rectè gerit, & impro-
 bus uitiose, tum uel ma-
 ximè in uoluptate. Nam
 & ea communis est ani-
 mantium, & ea omnia
 consequitur, quæ sub ap-
 petitionem cadunt. Ete-
 nim honestum & utile,
 iucundum uidetur. Præ-
 terea quoniam una no-
 biscum iam inde à par-
 uulo educata est, diffici-
 le factu est hanc animi
 affectionem eluere om-
 nino, qua uita imbuta
 est. Atq; etiam actiones
 dirigimus uoluptate &
 dolore, alij magis, alij
 minus. Ob id igitur neces-
 se est, in his uersari hoc
 omne negociū. Nō enim
 parū ualet ad actiones,
 rectè aut improbè leta-
 ri uel dolere. Præterea
 difficilius est, ut ait Hera-
 clitus,

φόρος, λυπηρὲς, περὶ πάν-
 τα μὲν ταῦτα ὁ ἀγαθὸς
 λιπορρωτικός ἐστίν· ὁ δὲ
 λιανῶς, ἀμαρτησιπὸς· μα-
 λιστα δὲ περὶ τὸν ἥδο-
 νὴν. κοινὴ τε γὰρ αὐτῇ
 τοῖς ζώοις, καὶ πᾶσι τοῖς
 ὑπὸ τὸν αἶρεσιν παρὰ
 πολλοῖς. καὶ γὰρ τὸ λι-
 λόν καὶ συμφέρον, ἥδον
 φαίνεται. ἐτι δ' ἐκ νη-
 πὶς πᾶσιρ ἡμῖν συντέ-
 θραπται· διὸ καὶ χαλε-
 πὸν ἀποτερίψασθαι τῶ-
 το τὸ πάθος, ἐγνεχρως-
 μόνον τῷ βίῳ. λιανονίσ-
 μον δὲ καὶ τὰς πράξεις, οἱ
 μὲν μάλλον, οἱ δὲ ἥττορ,
 ἥδονῃ καὶ λυπῇ. διὰ
 τῷ οὐδ' ἀναγκαιὸν εἶ-
 ναι περὶ ταῦτα τὸν πᾶ-
 σαν πραγματείαν. ὃ γὰρ
 μικρὸν εἰς τὰς πράξεις,
 οὐδ' ἢ λιανῶς χαίρειν ἢ λυ-
 πεῖσθαι. ἐτι δὲ χαλεπώτε-
 ρον, ἥδονῃ μάχεσθαι, ἢ
 θυμῷ, λιπῶν ἀπορρησθαι. Η-
 ράκ-

φάνηται· περὶ ἃ τὸ χα-
λεπώτερον αἰεὶ καὶ τὸ
χρη γίνεσθαι καὶ ἀρετῇ.
καὶ γὰρ τὸ σὺν, βέλτιον
ἐν τούτῳ· ὥστε καὶ διὰ
τούτο περὶ ἡδονᾶς καὶ
λύπας πᾶσα ἡ πραγμα-
τεία, καὶ τῇ ἀρετῇ, καὶ
τῇ πολιτικῇ. ὁ μὲν γὰρ
σὺν τέτοις χρώμενος, ἀ-
γαθὸς ἐστίν. ὁ δὲ κακῶς, κα-
κός. ὅτι μὲν οὖν ἐστὶν ἡ
ἀρετὴ περὶ ἡδονᾶς καὶ
λύπας, καὶ ὅτι ἐξ ὧν γί-
νεται, ὑπὸ τούτων καὶ αὐ-
ξέται καὶ φθείρεται μὴ
ὡσαύτως γινομένων,
καὶ ὅτι ἐξ ὧν ἐγένετο,
περὶ ταῦτα καὶ συνδρα-
μεῖ, εἰρήδω.

Απορήσειε δὲ αὖ τις
πῶς λέγομεν, ὅτι δεῖ
τὰ μὲν δίναια πράτ-
τοντας, δινάτους γί-
νεσθαι· τὰ δὲ σώφρο-
να, σώφρονας. εἰ γὰρ
πράττουσιν τὰ δίναια,
καὶ

clitus, uoluptati obsiste-
re, quàm iracundiæ. At
semper in re difficiliori
ars uirtusq; uersatur. qđ
enim bene fit hic præstā-
tius est. Quare ob eam
etiā causam in uoluptati-
bus ac dolorib. omnis de
uirtute & ciuili ratione
disputatio cōsistit. Nā q
his rectè utitur, is uir bo-
nus: qui peruerse, impro-
bus futurus est. Atq; uir-
tutē quidē in uoluptati-
bus doloribusq; uersari:
et quib. ex reb. gignitur,
ab ijs et augeri eā et in-
terire, si eodem modo nō
fiāt: et eādē à qb. reb. na-
ta sit, in ijs munus suū e-
xequi hucusq; dictū sit.

Quæret aut aliquis, 4
quo pacto dicamus res
iustas agendo, iustos: &
modestas, temperantes
fieri oportere: præfer-
tim cū si res agāt iustas,

ὁ modestas, iusti iam
 sint ac temperantes: ut
 qui grammatica musicá-
 que tractent, ij grammá-
 tici sint ὁ musici? An ne
 in artibus quidem ita fit?
 Fieri enim potest, ut qs
 quiddā grāmaticū prae-
 stet, ὁ fortuitò, ὁ alio
 subijciente. Ergo tū grā-
 maticus erit, si ὁ quid
 grāmaticum et grāmati-
 cè, hoc est quæ in eo in-
 est grāmaticæ cōgruen-
 ter, faciet. Iam artium ac
 uirtutū non est eadem ra-
 tio. nā quæ ab artib. profi-
 ciscuntur, in se quod be-
 ne dicitur habent. ita-
 que satis eis est, si quo-
 dam modo fiant. At ue-
 rò quæ uirtutibus gerun-
 tur, non si ea quodā mo-
 do habeant, iustè tēpera-
 téue efficiuntur: sed si is
 etiam qui faciat, quodā-
 modo affectus faciat: pri-
 mum,

καὶ τὰ σώφρονα, ἡδὴ εἰ-
 σὶ δίναιοι καὶ σώφρο-
 νες, ὥς ποῦ εἴτα γραμμα-
 τικά καὶ μουσικά, γραμ-
 ματικοὶ καὶ μουσικοί. ἢ
 ὅτι ἐπὶ τῶν τεχνῶν ὅτις
 ἔχει. ἐνδέχεται γὰρ
 γραμματικόν τι ποιῆσαι
 καὶ ἀπὸ τύχης, καὶ ἄλλως
 ὑποθεμένως. τότε εἶναι
 γραμματικὸς, εἰ καὶ
 γραμματικόν τι ποιῇσιν
 καὶ γραμματικῶς. τὸ το-
 δὲ ἐστὶ τὸ κατὰ τὸ ἐν αὐ-
 τῷ γραμματικόν. ἐτι ὅτι
 ὁμοίον ἐστὶν ἐπὶ τε τῶν
 τεχνῶν, καὶ τῶν ἀρε-
 τῶν. τὰ μὲν γὰρ ὑπὸ
 τῶν τεχνῶν γινόμενα,
 τὸ δὲ ἔχει ἐν ἑαυτοῖς. ἀρ-
 ηεῖ δὲ ταῦτά πως ἔχοντα
 γινέσθαι. τὰ δὲ κατὰ τὰς
 ἀρετὰς γινόμενα, οὐ καὶ
 αὐτά πως ἔχει, δυνάμει
 ἢ σωφρόνως πράττεται,
 ἀλλὰ καὶ ἐὰν ὁ πράττων
 πῶς ἔχωρ, πράττῃ. πρῶ-

μόν,

τοῦ

τορ μὲν ἐὰν εἰδώς· ἐ-
 πειτ', ἐὰν προαιρούμε-
 νος, καὶ προαιρούμενος
 δὲ αὐτὰ· τὸ δὲ τρίτον,
 καὶ ἐὰν βεβαίως, καὶ
 ἀμετακινήτως ἔχωρ
 πράττειν. ταῦτα δὲ πρὸς
 μὲν τὸ τὰς ἄλλας τέ-
 χνας ἔχειν, ὃ συναριθμεῖ-
 ται, πλεοναὐτὸ τὸ εἰδέ-
 ναι· πρὸς δὲ τὸ τὰς ἀρε-
 τὰς, τὸ μὲν εἰδέναι, μι-
 νρόν ἢ ὁδὸν ἰχύνει. τὰ δ'
 ἄλλα, ὃ μιν γόρ, ἀλλὰ τὸ
 πᾶν διύσασθαι· ἀπὸρ καὶ
 ἐκ τῆς πολλάνης πράτ-
 τειν τὰ δίκαια καὶ τὰ
 σώφρονα πόριγνεται.
 τὰ μὲν ὅρ πράγματ' αὖ δὲ
 καὶ σώφρονα λέγε-
 ται, ὅταν ἢ τοιαῦτα, οἷα
 αὖ ὁ δίκαιος ἢ ὁ σώφρων
 πράξει. δίκαιος δὲ καὶ
 σώφρων ἐστίν, ὃ καὶ ταῦτα
 πράττειν, ἀλλὰ καὶ ὁ ὅτι
 πράττειν, ὡς οἱ δίκαιοι
 καὶ οἱ σώφρονες, πράττειν
 σιμ.

mum, si sciens: deinde,
 si delectu habito uo-
 lens, id' que eorum cau-
 sa: tertio, si firmè con-
 stanter' que faciat. Hæc
 autem ut alias artes ha-
 bere quis dicatur, non
 connumerantur, præ-
 ter scientiam: ut uirtu-
 tes uerò, scientia qui-
 dem parum aut nihil ua-
 let, at non paruum re-
 liqua, sed omne mo-
 mentum habent, ut po-
 te que frequenti iu-
 storum & moderato-
 rum actione comparen-
 tur. Ergo tum res iustæ
 ac modestæ dicuntur,
 cum eiusmodi sunt, qua-
 les uir iustus, tempe-
 rans' que ageret. Iu-
 stus autem & mode-
 stus is demum est, non
 qui eas res gerat, sed
 qui ita gerat, ut iu-
 sti & temperantes fa-
 ciunt.

ciunt. Hoc ergo uerè dicunt, res iustas agendo, iustos: modesta, moderatos uiros effici. Quas res nō agendo, nemo unquam est futurus bonus. Sed pleriq; cum hæc nō faciant, ita deniq; se et philosophaturos, et ita probos fore putant, si ad disputationem confugiant. Uti simile aliquid faciunt quod ægroti, qui medicos illi quidem audiunt diligenter, sed nihil eorum quæ præscribuntur, faciunt. Quem admodum igitur illis nō bene habiturum est corpus qui ita curantur: sic ne his animus, qui isto modo philosophantur.

His expositis, deinceps uidendū est, quid sit uirtus. Quoniā igitur tria sūt in animo, affectiōes, facult-

σιρ. οὐδ' οὐν λέγεται, ὅτι ἐν τῷ τὰ δίκαια πράττειν ὁ δίκαιος γίνεται· καὶ ἐν τῷ τὰ σώφρονα, ὁ σώφρων. ἐν δὲ τῷ μὴ πράττειν ταῦτα, ὅδε αὖ ὅδε μελήσει γινέσθαι ἀγαθός. ἀλλ' οἱ πολλοὶ ταῦτα μὲν ὅδε πράττεισιν. ἐπὶ ἧ τὸν λόγον καταφύγοντες, οἷονται φιλοσοφεῖν, καὶ οὕτως ἐσεῖναι ἀσθεναῖοι, ὁμοίωσι τῷ ποιουῦντες τοῖς ἡέμυσι, οἱ τῶν ἰατρῶν ἀνέχονται μὲν ἐπιμελῶς. ποιεῖσι δ' ὅθεν τῶν προσαττομένων. ὥς περ οὐδ' ὅδε ἐν εἶνοι· οὐδ' ἐξέχει τὸ σῶμα, ὅτω θόρακιν ὀνομενοί, οὐδ' ὅτοι τὸν ψυχλὸν, οὕτω φιλοσοφῶντες.

Μετὰ ἧ ταῦτα τί ἐστιν ἡ ἀρετὴ, σκεπήσομεν. ἐπεὶ οὐδ' ἅ ἐν τῇ ψυχῇ γινόμενα τρία ἐστὶ, πάθος, διανοή-

Διωνάμεις, ἐξ ἧς, τούτων
 τι αὐτὴ ἢ ἀρετὴ. λέγω
 δὲ πάθη μὲν, ἐπιθυ-
 μίαν, ὀργὴν, φόβον, θρά-
 σος, φθόνον, χαρὰν, φι-
 λίαν, μίσος, πόθον, ἡ-
 λον, ἔλεον, ὅλως οἷς ἐπε-
 ται ἡδονὴ ἢ λύπη. Δι-
 νάμεις δὲ, ἡ δ' ἄς πα-
 θητικοὶ τούτων λεγόμε-
 θα, οἷον ἡ δ' ἄς διωνα-
 τοὶ ὀργισθῆναι, ἢ λυπη-
 θῆναι, ἢ ἐλεῆσαι. ἐξεί-
 δὲ ἡ δ' ἄς πρὸς τὰ πά-
 θη ἔχομεν σὺν ἢ λιανῶς,
 οἷον πρὸς τὸ ὀργισθῆ-
 ναι, εἰ μὲν σφοδρῶς ἢ ἀ-
 νημερόως, λιανῶς ἔχο-
 μεν· εἰ δὲ μέσως, σὺν ὁ-
 μοίως δὲ ἡ δ' ἄς πρὸς τὰ
 ἄλλα. πάθη μὲν οὖν ἐν
 εἰσιν, οὐδ' αὖ ἀρεταί, ἔθ'
 αὖ λιανίαι, ὅτι οὐ λεγόμε-
 θα ἡ δ' ἄς τὰ πάθη παρ',
 δαίμοι ἢ φᾶνλοι. ἡ δ' ἄς
 δὲ τὰς ἀρετὰς ἢ ἡ δ' ἄς
 κίας, λεγόμεθα. ἡ δ' ὅτι
 ἡ δ' ἄς

facultates, habitus, ex his
 tribus unū aliquid uirtus
 erit. Affectiones aut ap-
 pello, cupiditatē, iram, ti-
 morē, audaciā, inuidiā,
 gaudiū, amicitia, odiū,
 desiderium, emulationē,
 misericordiā, & omnino
 ea quæ uoluptas cōsequi-
 tur uel dolor. Facultates
 aut, quib. ad illas accipiē-
 das apti dicimur: ut per
 quas irasci possumus, uel
 dolere, uel miseri. Ha-
 bitus uerò, quib. bene uel
 male in affectib. anima-
 ti sumus, uelut cum irasci-
 mur, si uehementer uel
 remisse, male habemus:
 si mediocriter, bene: i-
 temq; in cæteris. Ac affe-
 ctiones quæ nec uirtutes
 sunt, nec uitia, ppter ea
 q. ex affectionibus nec
 probi nec improbi nomi-
 namur: ex uirtutib. et ui-
 tijs nominamur: quodq;
 affe-

affectiones nobis nec laudi dantur, nec uitio. Nec enim qui timet, nec qui irascitur, laudatur: nec qui omnino irascitur uituperatur, sed qui quodam modo. At uerò propter uirtutes & uitia laudamur aut uituperamur. Præterea irascimur & timemus absque delectu: uirtutes aut ipsæ selectiones sunt quædam, aut non absque animi electione. Ad hæc affectionibus moueri dicimur: uirtutibus & uitijis non moueri, sed quodam modo affici dicimur.

Ob cāsque causas ne facultates quid em sunt.

Neq; enim eo uel boni dicimur uel mali, quòd omnino affici possumus, neq; laudamur, neq; uituperamur. Præterea facultate præditi sumus natura,

κατὰ μὲν τὰ πάθη ὅτ' ἐπαινούμεθα, ὅτε φεγόμεθα. ὅ γὰρ ἐπαινέσθαι ὁ φόβος μόνος, ὁ δὲ ὀργιζόμενος. ὁ δὲ φέγεται ὁ ἀπλῶς ὀργιζόμενος, ἀλλ' ὁ πῶς. κατὰ δὲ τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς κακίας ἐπαινούμεθα ἢ φεγόμεθα. ἔτι ὀργιζόμεθα μὲν καὶ φοβόμεθα ἀπροαιρέτως· αἱ δὲ ἀρεταὶ προαιρέσεις τινές, ἢ οὐκ ἄνσυν προαιρέσεως. πρὸς ἣ τῆτοις, κατὰ μὲν τὰ πάθη λινεῖσθαι λεγόμεθα· κατὰ δὲ τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς κακίας, οὐ λινεῖσθαι, ἀλλὰ διανεῖσθαι πῶς. διὰ ταῦτα δὲ οὐκ δὲ διωάμεis εἰσὶν. οὐτε γὰρ ἀγαθοὶ λεγόμεθα, τῷ διύασθαι πᾶς χειρ ἀπλῶς, οὔτε κακοὶ· ὅτ' ἐπαινούμεθα, οὔτε φεγόμεθα. καὶ ἔτι διωατοὶ μὲν ἐσμὲν φύ-

σει, ἀγαθοὶ δὲ ἢ κακοὶ
οὐ γινόμεθα φύσει. εἰς
ποικίλιν δὲ περὶ τούτου
πρότερον. εἰ ἔρμηνε πα-
θη εἰς ἰσχυρὰ καὶ ἀσθενή, μήτε
δυναμεις, λέιπεται ἕξις
αὐτὰς εἶναι. ὅ,τι μὲν
οὐδ' ἐστὶ τῷ γόνει ἡ ἀρε-
τή, εἴρηται.

Δεῖ δὲ μὴ μόνον οὕ-
τως εἰπεῖν, ὅτι ἕξις, ἀλ-
λὰ καὶ ποία τις. ῥητέον
οὖν ὅτι πᾶσα ἀρετὴ ἢ
αὐτὴ ἢ ἀρετὴ αὐτό τε σὺν
ἔχον ἀποτελεῖ, καὶ τὸ
ὄργανον αὐτοῦ σὺν ἀποδί-
δωσιρ. οἷον ἢ τῷ ὀφθαλ-
μῷ ἀρετὴ, τὸν τε ὀφθαλ-
μὸν σωσάτωρ ποιεῖ, καὶ
τὸ ὄργανον αὐτῷ. τῇ γὰρ
τῷ ὀφθαλμοῦ ἀρετῇ σὺν
ὀρῶμεν ὁμοίως ἢ τῷ ἵπ-
πῳ ἀρετῇ, ἵππῳ τε σω-
σάτωρ ποιεῖ, καὶ ἀγαθὸν
δραμεῖρ, καὶ ἐνέγειρ
τὸν ἐπιβάτην, καὶ μεί-
ναι τῷ πολεμῶντι. εἰ δὲ
τῷ

tura, boni uel improbi
non efficimur natura,
quod suprā ostendimus.
Quod si nec affectiones
sunt uirtutes, nec faculta-
tes, relinqtur ut ea sint
habitus. Ac uirtutis qui-
dem quod sit genus, di-
ctum est.

Dicendum est autem
non solum habitum esse
uirtutem, sed etiam qua-
lis sit. Hoc igitur confite-
dum, est uirtutē omnē, in
quo ipsa sit, eum probe
affectum reddere, offi-
ciumque ac munus eius
probe exequi : ut uirtus
oculi et ipsum oculum
probū efficit, et munus
eius. uirtute enim oculi
probe cernimus. Itemque
uirtus equi, equū probū
efficit, et ad cursū aptū,
et ad uehēdū eū quod inside-
at, ad expectandosque ho-
stes idoneū. Quod si ita
est in

est in omnibus, certè hominis uirtus habitus erit quo & uir bonus efficitur, & officio suo ac munere probè fungitur.

Hoc aut quèadmodum futurum sit, & iam diximus, & nunc ita denique perspicui poterit, si qualis eius sit natura, considerabimus. Licet quidè in omni natura cōtinuata, ac diuidua, & quod præstat, notare, & quod superatur, & quod æquale est. idq; uel pro ipsius rei natura, uel habitatiōis nostri. Aequale aut dicitur medium quod est inter rem quæ præstat, & eam quæ uincitur.

Rei aut medium appello id quod æquè abest ab utroq; extremorū: idq; apud omnes unum idèq; est. nostri autem ratione medium est, quod nec transit modum, nec deserit: id

τὸ τ' ἐπὶ πάντων ὅτι
ἔχει, ἢ τὸ ἀνθρώπου ἀρετὴ
τὴν εἶναι αὐτὴν ἐξ ἑστέ, ἀφ' ἧς ἀσ-
γαθὸς αἰσθητικὸς γίνε-
ται, καὶ ἀφ' ἧς οὐ τὸ ἐ-
αυτῷ ὄργον ἀποδώσει.
ὡς δὲ τὸ τ' εἶναι, ἢ δι-
μὲν εἰρήνημον. ἐπὶ δὲ
καὶ ὡς εἶναι φανερὸν,
ἐὰν θεωρήσωμεν ποίαν
τις ἐστὶν ἡ φύσις αὐτῆς.
ὅτι παντὶ δὴ συνεχεῖ
καὶ διακετῷ ἐστὶ λα-
βῆναι, τὸ μὲν πλεον, τὸ δὲ
ἐλαττον, τὸ δὲ ἴσον. καὶ
ταῦτα, ἢ κατ' αὐτὸ τὸ
πρᾶγμα, ἢ πρὸς ἡμᾶς.
τὸ δὲ ἴσον μέσον τινα
πρόβολης καὶ ἐλλείψε-
ως. λέγω ὅτι τὸ μὲν πρᾶγ-
ματος μέσον, τὸ ἴσον
ἀπέχον ἀφ' ἐνατόρου
τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἐστὶν
ἐν καὶ ταῦτα πᾶσι πρὸς
ἡμᾶς ὅτι, ὁ μήτε πλεονάζει,
μήτε ἐλλείπει. τὸ τὸ
κέρδιον

ἂν ἕξ ἢ ὅτι τὸ αὐτὸ πᾶσι οἰορεῖται ὡς πολ-
 λὰ, τὰ ἢ δύο ὀλίγα, τὰ
 ἕξ μέσα λαμβάνουσι καὶ τὰ
 τὸ πρᾶγμα. ἴσως γὰρ ὅτι
 πόρεται καὶ ὑπόρεται
 ται. τὸ τοῦ μέσου ἐστὶ καὶ
 τὰ πρὸς αὐτὸν ἀριθμητικὸν ἀνα-
 λογίαν. τὸ δὲ πρὸς ἡ-
 μᾶς, οὐχ ὅτι ὡς ληπτέον.
 οὐ γὰρ εἰ τῷ δέκα μινᾶς
 φαγῆναι πολὺν, δύο δὲ ὀ-
 λίγον, ὁ ἀλείπτης ἕξ
 μινᾶς προσάξειεν. ἐστὶ
 γὰρ ἴσως καὶ τὸ τοῦ
 λὺν τῷ ληφομένῳ, ἢ ὀ-
 λίγον. Μίλωνι μὲν
 γὰρ ὀλίγον, τῷ δὲ ἀρ-
 χομένῳ τῶν γυμνασίων
 πολὺν. ὁμοίως ἐ-
 πὶ δρόμου καὶ πάλης.
 ὅτι πᾶσι ἐπιστήμων
 τὸν ὑπερβολὴν καὶ
 τὸν ἑλλειψὶν φύγει. τὸ
 δὲ μέσον ζητεῖ, καὶ τὸ
 αἰρεῖται. μέσον δὲ,
 οὐ τὸ τοῦ πρᾶγματος,
 ἀλλὰ

uerò nec unum idem-
 que apud omnes est:
 ut si decem nimium
 multa sunt, duo pau-
 ca, capiant sex pro
 rei medio. Acque e-
 nim superant atque su-
 perantur. Hoc au-
 tem medium est propor-
 tione arithmetica: at
 quod nobis medium est,
 non ita sumendum est.

Non enim si cui decem
 minas edere nimium sit,
 duas parum, sex minas
 magister ludi præscri-
 pserit. Est enim hoc for-
 tasse nimium uel parum
 ei qui capiet. Miloni e-
 nim parum, tyroni nimium.
 Idem fit et in cur-
 su, et in lucta. Ita ni-
 mium et parum artifex
 omnis uitat, mediocri-
 tatem exquirat, eamque
 persequatur. ac mediocri-
 tatem non rei quidem,
 sed

sed quæ à nobis ducitur.
 Quòd si omnis scientia
 ita suum præclarè mu-
 nus exequitur, si medio-
 critatem intuetur, ad e-
 amq; sua opera omnia
 refert. (hinc solent de o-
 peribus bene habentib.
 prædicare, nec ijs detra-
 hi quicquã, nec addi pos-
 se, quia nimium et parum
 omne quod bene est labe-
 factet: cõseruet uerò me-
 diocritas) boni autem ar-
 tifices eò, ut diximus, in-
 tuentes opera sua præ-
 stant: uirtus aut certior
 est præstantiorq; q̃ ars
 omnis, ut & natura: pro-
 fectò mediocritatis ea sit
 indagatrix necesse est.
 De ea loquor quæ est
 moralis. ea enim in affe-
 ctionib. actionibusq; cõ-
 sistit, in quib. & nimium
 & parum, ut mediocritas:
 ut timere, cõfidere, con-
 ci-

ἀλλὰ τὸ πρὸς ἡμᾶς. εἰ δὲ
 πᾶσα ἐπιστήμη οὕτω τὸ
 ὄργον σὺ ἐπιτελεῖ, πρὸς
 τὸ μέσον βλέπουσα, καὶ
 εἰς τὸτο ἄγασσά τὰ ὄρ-
 γα. ὅθεν εἰώθασιν ἐπιλέ-
 γειν τοῖς σὺ ἔχουσιν ὄρ-
 γοις, ὅτι ὅτ' ἀφελεῖν ἐ-
 στί, ὅτε προδεῖναι, ὡς
 τῆς μὲν ὑπερβολῆς καὶ
 τῆς ἐλλείψεως φθειρῶσης
 τὸ σὺ. τῆς δὲ μεσότη-
 τος, σωζώσης. οἱ δὲ ἄγα-
 θοὶ τεχνῖται, ὡς λέγο-
 μεν, πρὸς τὸτο βλέπον-
 τες ὀργάζονται. ἢ ἡ ἀρε-
 τή, πάσης τέχνης ἀνε-
 βεστέρα καὶ ἀμείνωρ ἐ-
 στί, ὡς πόρ καὶ ἡ φύσις,
 τῆ μέτραν εἴη τοχασι-
 νή. λέγω ἡ τιμὴ ἡθικὴν.
 αὕτη γὰρ ἐστὶ περὶ πά-
 θη καὶ πράξεις. ἐν ἡ τῶ
 τοῖς ἐστί, ὑπερβολὴ καὶ
 ἐλλείψις, καὶ τὸ μέσον.
 οἶον καὶ φοβηθῆναι,
 καὶ θαρρῆσαι, καὶ ἐπιθε-
 μῆσαι,

μῆσαι, καὶ ἀποστραφῆ-
ναι, καὶ ὀργισθῆναι, καὶ
ἐλεῆσαι, καὶ ὁλως ἠδῆ-
ναι, καὶ λυπηθῆναι ἐς
τι καὶ μᾶλλον καὶ ἥτ-
τορ, καὶ ἀμφοτέρωθεν
σὺν τῷ δὲ ὅτι δει, καὶ ἐφ'
οἷς, καὶ πρὸς ὧς, καὶ ὅθεν
κα, καὶ ὡς δει, μέσον τε
καὶ ἄριστον, ὅπως ἐπὶ τῆς
ἀρετῆς, ὁμοίως ἢ καὶ πε-
ρὶ τὰς πράξεις ἐστὶν ὑπό-
βολὴ καὶ ἐλλειψις, καὶ
τὸ μέσον. ἢ ἢ ἀρετῆς, πε-
ρὶ πάθη καὶ πράξεις ἐ-
στὶν. ἐν οἷς ἢ μὲν ὑπόβο-
λὴ ἀμαρτάνεται, καὶ ἢ
ἐλλειψις ψεύγεται, τὸ δὲ
μέσον ἐπαινεῖται καὶ κα-
τορθῆται. ταῦτα δὲ ἀμφω
τῆς ἀρετῆς. μεσότης τις
ἄρα ἐστὶν ἢ ἀρετῆς, σοφία
σικνὴ γε ὅσα τῷ μέσῳ. ἐ-
τι τὸ μὲν ἀμαρτάνειν,
πολλαχῶς ἐστὶ. τὸ γὰρ
κακὸν τῷ ἀπείρῳ ὡς οἱ
Πυθαγόρειοι εἰσάγουσιν.

τὸ

cupiscere, auersari, ira-
sci, misereri, omnino gau-
dere, & dolere possu-
mus & magis, & mi-
nus, & utrumq; non re-
ctè. At uerò quando, in
quibus, & in quos de-
cet, cuiusq; rei causa, &
quomodo æquum est, me-
diocre quiddā est ac opti-
mum: quod quidē in uir-
tute situm est. Itemq; in
actionib. est nimium, pa-
rum, & mediocre. Vir-
tus uerò in affectionib.
est actionibusq;: in qui-
bus nimio peccatur, &
parum in uitio est, me-
diocre in laude et rectè
factis. q̄ duo uirtutis sunt
propria. Est igitur medi-
ocritas quædā uirtus cū
mediocris sit indagatrix.
Iā peccare licet multis
modis, quoniā ut Pytha-
gorei coniiciebāt, malū
infiniti est, bonū finiti.

f

As

At uerò rectè facere u-
no modo licet . Itaque
illud facile, hoc difficile
est . Nam ὅτ' à signo
discedere, facile est: at i-
psū attingere, magni
negotij. Ob eamq; cau-
sam nimium ὅτ' parum
in uitio est, mediocritas
in uirtute.

Nam est simplex uirtus,
omnigenum uitium.

Est igitur uirtus, habi-
tus animi eligendi iudi-
cio præditus, in mediocri-
tate positus nos attingē-
te, rationeq; sic defini-
ta, ut prudēs præscripse-
rit. Mediocritas aut̃ duo-
rum uitiorum est: unius
nimium exuperātis, alte-
rius parū progrediētis.
itemq; ob id, q̃ alia uitia
in affectionibus ὅτ' actio-
nibus modum exuperēt,
alia ab eo deficient: uir-
tus uerò et inueniat, ὅτ'
sequa-

τὸ δ' ἀγαθόν, τῷ πεπε-
ρασμένῳ· τὸ δὲ λιαιότε-
ρου, μοναχῶς. διὸ καὶ
τὸ μὲν ῥαδίον, τὸ ἧχα-
λεπόν. ῥαδίον μὲν τὸ
ἀποτυχεῖν τῷ σκοποῦ, χα-
λεπόν δὲ τὸ ἐπιτυχεῖν.
καὶ διὰ ταῦτ' οὐδ', τῆς
μὲν λιανίας ἢ ὑπερβολῆς
καὶ ἢ ἐλλείψεως, τῆς ἧχα-
λεψῆς ἢ μεσότητος.

Ἐδδοί μιν γὰρ ἀπλῶς,
παντοδαπῶς ἢ λιανοί-
εσιν ἄρα ἢ ἀρετῇ ἕξιν
προαιρετικῇ, ἐν μεσότη-
τι ὅσα τῇ πρὸς ἡμᾶς, ὡς
συνή λογῷ, καὶ ὡς ἀν-
φρόνιμος ὀρίσει· μεσὴ
τῆς ἧ δύο λιανιῶν, τῆς
μὲν λιανῆς ὑπερβολῆς, τῆς
ἧ λιανῆς ἐλλείψεως. καὶ ἐ-
τι τῷ τὰς μὲν ἐλλείψεως,
τὰς δ' ὑπερβάλλειν τῷ
δέοντος, ἐν τε τοῖς πά-
θεσι, καὶ ἐν ταῖς πράξε-
σι. τὸ δ' ἀρετὴν τὸ μέ-
σον καὶ συνέσειν καὶ
αἰ-

αἰρεῖσθαι. διὸ διατάσσεται
 μὴ τὴν ὑστίαν καὶ τὸν
 λόγον τὸν τί ἐστὶν εἶναι
 λέγοντα, μεσότης ἐστὶν
 ἡ ἀρετή. διατάσσεται δὲ τὸ ἀν-
 εἶσθαι καὶ τὸ σῦν, ἀνθρώ-
 πους. οὐ γὰρ ὅσα δὲ ἐπιδέ-
 χεται πρᾶξις, ὅδε πάν-
 τῶς, τὴν μεσότητα.
 οὐ γὰρ σὺν ὧν νόμα-
 ται συνειλημμένα μετὰ
 τῆς φανλότητος· οἷον ἐ-
 πιχαιρεκαμία, ἀναισχυν-
 τία, φθόνος· καὶ ἐπὶ τῶν
 πρᾶξεων, μοιχεία, ἡλο-
 πη, ἀνδροφονία. πάντα
 γὰρ ταῦτα καὶ τὰ τοι-
 αῦτα, λέγεται τῷ αὐτῷ
 φαῦλα εἶναι, ἀλλ' ὅχι αἰ-
 ὑποβόλαι αὐτῶν, ὅχι αἰ-
 ἐλλείψεις. οὐ γὰρ οὐδὲ
 δέποτε περὶ αὐτὰ δια-
 τασθῶν, ἀλλ' αἰεὶ ἀμαρ-
 τάνειν. ὅδε ἐστὶ τὸ σῦν ἢ
 μὴ σῦν περὶ τὰ τοιαῦ-
 τα οὐ τῷ ἑαυτοῦ, καὶ ὅ-
 τε, καὶ ὡς μοιχόμεν.

ἀλλ'

sequatur mediocritatē.
 Quocirca uirtus natura
 sua est definitione, qua
 quid sit explicatur, me-
 diocritas est: præstantia
 et bonitate extremitas.
 Sed nō omnis actio, neq;
 omnis affectio mediocri-
 tatē admittit. Sunt enim
 quedā quæ statim cū i-
 pso nomine uitii cōnexiū
 habent, ut maleuolentia,
 impudentia, inuidia: et
 in actionib. adulterium,
 furtū, cædes. Hæc enim
 omnia, quæq; sunt eius-
 dē generis, q; ipsa per se
 uitiosa sint, sic dicuntur.
 nō eorū immensi nimium,
 aut parū magni progres-
 sus. Nunquā igitur in ijs
 recte factū, sed semp pec-
 catū existit: nec in talib.
 bene aut nō bene uersari
 licet, ut adulterare quā
 equū est, uel quādo, uel
 quemadmodū oportet,

f a

sed

sed omnino quiduis eorū
facere, peccare est. Per
inde igitur est ac si quis
in iniustitia, ignavia, in-
tēperātia mediocritatē,
ac nimium & parum re-
quirat. Nam isto quidē
modo, & nimium exu-
perans, ac deficientis
mediocritas esset, et exu-
perantis exuperatio, &
deficientis defectio. Ut
uerò temperantiae, &
fortitudinis, nec nimium
est, nec parum, propte-
rea q̄ mediocritas quo-
dam modo in summo si-
ta est: sic istorum medio-
citas nulla est, nec ni-
mium, nec parum, sed ut
quicq; gestum est, pecca-
tum est. Omnino enim
nec eius quod nimium
est & parum mediocri-
tas est, nec mediocri-
tatis nimium &
parum.

Hec

ἀλλ' ἀπλῶς τὸ ποιεῖν ὁ,
τιοῦν τέττων ἀμαρτάν-
νειν ἐστίν. ὁμοίον οὖν τὸ
ἀξιοῦν καὶ περὶ τοῦ ἀδι-
κῆν, καὶ διαλαίνειν, καὶ
ἀπολασφαίνειν εἶναι με-
σότητα καὶ ὑπὲρβολὴν
καὶ ἔλλειψιν. εἶσαι γὰρ
οὐτῷ γε ὑπὲρβολῆς καὶ
ἐλλείψεως μεσότης, καὶ
ὑπὲρβολῆς ὑπὲρβολή,
καὶ ἔλλειψις ἐλλείψεως.
ὥς περ δὲ σωφροσύνης
καὶ ἀνδρείας ἢ ἐστὶν ὑ-
πὲρβολή καὶ ἔλλειψις,
διὰ τὸ τὸ μέσον εἶναι
πῶς ἄγρον. ὅπως οὐδέ
ἐνείκωρ μεσότης, οὐδέ
ὑπὲρβολή καὶ ἔλλειψις,
ἀλλ' ὡς αὖ πράττεται
ἀμαρτανέται. ὅπως
γὰρ οὐθ' ὑπὲρβολῆς καὶ
ἐλλείψεως μεσότης ἐ-
στίν, οὐδέ μεσότης
τὸς ὑπὲρβολῆς
καὶ ἔλλει-
ψις.

Δε

Δεῖ δὲ τοῦτο μὴ μο-
νον λαθόλου λέγεσθαι,
ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς λαθ-
ήκαστα ἐφαρμόττειν. ἐν
γὰρ τοῖς περὶ τὰς πρά-
ξεις λόγοις, οἱ μὲν λαθό-
λου ὑπερώτεροι εἰσιν· οἱ
δὲ ἐπὶ μόρσι, ἀληθινώ-
τεροι. περὶ γὰρ τὰ λαθ-
ήκαστα αἱ πράξεις. Δέ-
ου δὲ ἐπὶ τούτων συμ-
φωνεῖν. ληπτέον οὖν
ταῦτα ἐν τῇ διαγρα-
φῇ. περὶ μὲν οὖν
φόβου καὶ θαρρείου ἀν-
δρεία μεσότης· τῶν δὲ
ὑποβιβάζοντων, ὁ μὲν
τῇ ἀφοβίᾳ, ἀνώνυμος·
πολλὰ δὲ ἐστὶν ἀνώνυ-
μα· ὁ δὲ ἐν τῷ θαρ-
ρεῖ ὑποβιβάζων, θρα-
σύς· ὁ δὲ τῷ μὲν φο-
βεῖσθαι ὑποβιβάζων, τῷ
δὲ θαρρεῖν ἐλλείπων, δι-
λός. περὶ ἡδονῆς δὲ
καὶ λύπης οὐ πάσας.
ἅπτορ δὲ καὶ πόρι τὰς
λύπας,

Hæc aut̃ nō solum in
uniuersum dicenda sunt,
sed singula etiā cōuenit
accōmodare. Cum enim
de actionib. uerba sūt,
quæ ad genus uniuersum
accōmodantur, in anio-
ra sunt: quæ aut̃ ad par-
tes, ueriores. In singulis
enim rebus actiones uer-
santur, quibus cōsentire
debet oratio. Hæc igitur
ex subiecta sunt descri-
ptione sumenda. Ac in
metu quidē ex cōfiden-
tia, fortitudo mediocri-
tas est. ex modū transeū-
tibus, q̃ nō metuēdo exu-
perat, uacat nomine (sūt
aut̃ multa uacātia nomi-
ne) qui aut̃ confidit plus
q̃ par sit, audax nomi-
natur: at q̃ nimīū timet,
parumq̃; confidit, igna-
uus dicitur. In uoluptati-
bus aut̃ ex doloribus nō
omnibus, minus tamen in
f 3 dolor

dolorib. mediocritas est, temperantia: nimium, in-temperantia. Qui porro uoluptatib. deficiant, non admodum multi reperiuntur, ut ne nomen quidem habuerint: appellentur sane stupidi. Iam in dandis accipien- disq; pecunijs mediocri- tas, liberalitas dicitur: quæ modum transit, pro digalitas: quæ ab eo de- ficit, auaritia et illibera- litas. Contrarioq; modo in ijs ultra modum pro- grediuntur, ab eoq; de- ficiunt. Prodigus enim largiendo modum transit, et accipiēdo abest ab eo dē. At uerò auarus in ac- cipiēdo nimius est, in dādo parcus. Et hæc q- dem nūc populariter ac summam exponimus, hoc ipso contemni: post differemus subtilius.

Ver-

λύπας, μεσότης μὲν σω-
φροσύνη, ὑπόβολη δὲ
ἀπολασία. ἐλλείποντες
δὲ πρὸς τὰς ἡδονὰς οὐ
πάνυ γίνονται. διό-
πρ οὐδ' ἔτοι οὐνόμα-
τος τετυχήνασιν· ἔσω-
σαν δὲ ἀν' αἰσθητοῖ. πε-
ρὶ δὲ λόσιρ χρημάτων
καὶ λήψιν, μεσότης μὲν,
ἐλσυνθερίτης· ὑπόβο-
λη δὲ καὶ ἐλλείψις, ἄσω-
τία καὶ ἀνελσυνθερία.
ἐναντίως δὲ αὐτὰς ὑ-
πόβόλλασιν καὶ ἐλλεί-
πασιν· ὁ μὲν γὰρ ἄσω-
τος, ἐν μὲν προσέσει ὑ-
πόβόλλει, ἐν δὲ λήψει
ἐλλείπει· ὁ δὲ ἀνελσύν-
θερος, ἐν μὲν λήψει ὑ-
πόβόλλει, ἐν δὲ προσέ-
σει ἐλλείπει. νῦν μὲν
οὕτω τύπω καὶ ἐπὶ λεφα-
λαίῳ λέγομεν, ἀκριβέ-
στοι αὐτῷ τάττω. ὕστε-
ρον ἢ ἀκριβέστερον πε-
ρὶ αὐτῶν διορισθήσεσθαι.
πρὸς

πρὸς ἢ τὰ χρέματα εἰ-
 σι καὶ ἄλλαι διαθέσεις,
 μεσότης μὲν, μεγαλο-
 πρέπεια· ὁ γὰρ μεγαλο-
 πρεπὴς διαφέρει ἐλσυ-
 θερίαν· ὁ μὲν γὰρ πρὸς
 μέγαν, ὁ δὲ πρὸς μι-
 κρὰ ὑπερβολὴ δὲ ἀπει-
 ροναλία καὶ βαναυσία,
 ἐλλειψις δὲ μικροπρέ-
 πεια. Διαφέρουσι δὲ αὖ-
 ται τῶν πρὸς τὸν ἐλσυ-
 θορίότητα. ὧ δὲ διαφέ-
 ρουσιν, ὑπόβρον ῥηθῆσε-
 ται. πρὸς δὲ τιμὴν
 καὶ ἀτιμίαν, μεσότης
 μὲν μεγαλοψυχία, ὑ-
 περβολὴ ἢ χαυνότης τις
 λεγόμενη, ἐλλειψις ἢ μι-
 κροψυχία. ὥς δὲ λέγο-
 μιν ἔχειν πρὸς τὸν με-
 γαλοπρέπειαν τὸν ἐλσυ-
 θερίότητα, πρὸς μικρὰ
 διαφέρουσαν, ὅπως ἔ-
 χει τις καὶ πρὸς τὸν με-
 γαλοψυχίαν πρὸς τι-
 μὴν οὖσαν μεγάλαν,
 αὐτὴ

Versantur etiā in pecu-
 nijs alij habitus, medio-
 critas quidē magnificen-
 tia (nam inter magnifi-
 cum et liberalem hoc
 interest, quod ille in
 magnis, hic in parvis
 cernitur) nimium, lu-
 xus indecorus, ac infā-
 mis: parum, sordes: dif-
 ferunt que ab ijs quæ
 sunt liberalitatis. Quid
 autem differant, po-
 sterius docebimus. Por-
 rō in honore et infamia
 mediocritas, magnitu-
 do animi: exuperantia,
 qui inflatus animus di-
 citur: defectio, pusillus
 animus. Qam autem
 rationem liberalitatem
 ad magnificentiam ha-
 bere dicimus, parvis
 differentem, eandem
 habet ad magnitudi-
 nem animi quæ in ma-
 gnis honoribus uersatur,

illa quæ in paruo honore cernitur. Licet enim et ut decet, honorem appetere, et plus et minus quàm decet. Qui nimium appetit, ambitiosus: qui non satis, inambitiosus: at qui modum tenet, uacat nomine. Atque etiã habitibus nullum nomen impositum est, nisi quod ambitiosi uocatur ambitio. Hinc extremi de media regione inter se controuersantur. estque cum nos cum qui modum tenet ambitiosum: est cum eundem inambitiosum nominemus. Atque alias ambitiosum laudamus, alias inambitiosum. Quod quam ob rem faciamus, deinceps explicabitur. Nunc quomodo proposuimus, disseramus de cæteris. In ira exuperantia est, defectio, et mediocritas.

Cumque

αὐτὴν πόρῃ μιγρὰν ὄσα.
ἐστὶ γὰρ ὡς δεῖ ὀρέγε-
σθαι τιμῆς· καὶ μάλλον
ἢ δεῖ, καὶ ἤττωρ. λέγεται
δὲ ὁ μὲν ὑπερβάλλων
ταῖς ὀρέξεσι, φιλότιμος.
ὁ δ' ἐλλείπων, ἀφιλότι-
μος. ὁ ἡ μέσος, ἀνώνυ-
μος. ἀνώνυμοι δὲ καὶ αἱ
διαθέσεις· πλὴν ἡ τῆς φι-
λοτίμης, φιλοτιμία. ὅθεν
ἐπιδιπλάζονται οἱ ἄνθρωποι
τῆς μέσης χώρας. καὶ ἡ-
μεῖς ἡ ἐστὶ μὲν ὅτε τὸν
μέσον φιλότιμον καλεῖ-
μεν. ἐστὶ δ' ὅτε ἀφιλότι-
μον. καὶ ἐστὶν ὅτε μὲν ἐ-
παινεῖμεν τὸν φιλότι-
μον, ἐστὶ δ' ὅτε τὸν ἀφι-
λότιμον. διὰ τίνα δ' αἰ-
τίαν τῆτο ποιεῖμεν, ἐν
τοῖς ἐξῆς ρηθήσεται. νῦν
ἡ πόρῃ τῶν λοιπῶν λέ-
γωμεν κατὰ τὸν ὑψηλὴν
μὲνον τρόπον. ἐστὶ ἡ καὶ
πόρῃ ὀργῇ ὑπερβολῇ
καὶ ἐλλείψει καὶ μεσότης.

χα-

χεδὸν δὲ ἀνωνύμων
 ὄντων αὐτῶν, τὸν μέ-
 σον προᾶον λέγουτες· τὴν
 μεσότητα, προότητα
 καλέσομεν. τῶν δ' ἄ-
 νερων, ὁ μὲν ὑπερβάλλ-
 ων, ὀργίλος ἐστὶν· ἡ δὲ
 λιανία, ὀργιλότης· ὁ δὲ
 ἐλλείπων, ἀόργητός τις·
 ἡ δ' ἐλλείψις, ἀόργησία.
 εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι τρεῖς
 μεσότητες, ἐχθροὶ μὲν
 τινὰ ὁμοιότητα πρὸς
 ἀλλήλους· διαφθόρουσι
 δὲ ἀλλήλων. παῖσαι
 μὲν γὰρ εἰσι πόρι λό-
 γων καὶ πράξεων λογί-
 νων· διαφθόρουσι
 δὲ, ὅτι ἡ μὲν ἐστὶ περὶ
 τὸ ἀληθές τὸ ἐν αὐ-
 τοῖς, αἱ δὲ πόρι τὸ ἡ-
 δύν· τούτου δὲ, τὸ μὲν
 ἐν παιδικῇ, τὸ δὲ ἐν
 παῖσι τοῖς κατὰ τὸν
 βίον· ῥητέρου οὖν καὶ
 πόρι τούτῳ, ἵνα μάλ-
 λον κατίδωμεν ὅτι ἐν
 παῖσι

Cumque eorum non fe-
 re extant nomina, eum
 qui modum tenet, Man-
 suetum: et mediocrita-
 tem, mansuetudinem no-
 minabimus. Extremo-
 rum is qui ultra modum
 progreditur, iracundus:
 et uitium, iracundia ap-
 pelletur. Qui autem pa-
 rum irascitur, lentus: ui-
 tium, lentitudo dicitur.
 Sunt etiam tres aliæ me-
 diocritates, inter se si-
 miles aliquo modo, sed
 tamen inter se differunt.
 Nam in sermonum ac-
 tionumq; societate uer-
 santur: differunt, quod u-
 na in ueritate, aliæ duæ
 in uitæ iucunditate cer-
 nuntur. cuius iucundita-
 tis pars altera iocis tri-
 buitur, altera omnib. ijs
 quæ uitam attingunt.
 Quâobrem de his etiā di-
 cendū est, quo facilius in
 f s omni-

omnibus mediocritatem
 esse laudabilē perspicia-
 mus, & extrema nec re-
 eta, nec laudanda, sed ui-
 tuperanda. Et quanquā
 permulta eorum uacent
 nomine, tamen danda o-
 pera est, ut ijs sicut alijs
 nomina imponamus, quō
 & res dilucidior, et ma-
 gis cōsentanea sit. Igitur
 in uero qui modum adhi-
 bet, uerax: & mediocri-
 tas, ueritas dicatur. Simu-
 latio in maius progressi-
 ens, arrogantia: & qui
 eam habet, arrogans: in-
 minus uerō, dissimulatio
 et dissimulator. In iucun-
 ditate porrō quæ ad io-
 cū accommodatur, qui mo-
 dum adhibet, festiuus seu
 urbanus habēdus est: &
 habitus, urbanitas et festi-
 uitas: at q̄ modū egredi-
 tur, scurrilitas: et in quo
 ipsa inest, scurra dicitur.

Qui

πασιρ ἢ μεσότης ἐπαί-
 νετόν, τὰ δὲ ἄκρα ὕ-
 τε ὀρθὰ, οὔτε ἐπαινε-
 τὰ, ἀλλὰ ψευτὰ. ἐ-
 σσι μὲν οὖν καὶ τού-
 τωρ τὰ πλείω ἀνώνου-
 μα· πεπρατέον δὲ ὥς
 πόρ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλ-
 λωρ, αὐτοὺς ὀνοματο-
 ποιῆν, σαφινείας εἶναι
 καὶ τοῦ συνπρακτο-
 λουθῆτου. πόρ μὲν οὖν
 τὸ ἀληθές, ὁ μὲν μέσος
 ἀληθής τις, καὶ ἡ με-
 σότης ἀλήθεια λεγέσθω·
 ἡ δὲ προσοίησις, ἡ μὲν
 ἐπὶ τὸ μέισον, ἀλαζο-
 νεία· καὶ ὁ ἔχων αὐ-
 τὴν, ἀλαζώρ· ἡ δὲ ἐ-
 πὶ τὸ ἐλάττω εἶρω-
 νεία, καὶ εἴρων· περὶ
 ἧ τὸ ἡδὺν, τὸ μὲν ἐν πα-
 διαί, ὁ μὲν μέσος, σύντρα-
 πελος· καὶ ἡ διάθεσις,
 σύντραπελία· ἡ ἧ ὑπόβω-
 λη, βωμολοχία· καὶ ὁ ἐ-
 χων αὐτήν, βωμολόχος·
 ὁ δὲ

ὁ δ' ἐλλείπων, ἀργοιός
 τις· καὶ ἡ ἑξίς, ἀργοί-
 πία· πρὸς δὲ τὸ λοι-
 πὸν ἡδὺν τὸ ἐν τῷ βίῳ, ὁ
 μὲν ὥς δέῃ ἡδὺς εἶναι, φί-
 λος· καὶ ἡ μεσότης, φι-
 λία· ὁ δ' ὑπερβάλλων,
 εἰ μὲν οὐδενὸς ἐνεκα,
 ἄφρων· εἰ δ' ὠφελείας
 τῆς αὐτῆς, λόλαξ· ὁ δ'
 ἐλλείπων, καὶ ἐν πᾶσι
 ἀηδὺς, δύσεξις τις καὶ
 δύσκολος· εἰς δὲ καὶ
 ἐν τοῖς πάθεσι, καὶ ἐν
 τοῖς πρὸς τὰ πάθη, μεσό-
 τητες· ἡ γὰρ αἰδώς, ἀρετὴ
 μὲν ἐν ἑστῇ, ἐπαινεῖται
 δὲ καὶ ὁ αἰδήμων· καὶ
 γὰρ ἐν τῆτοις, ὁ μὲν λέ-
 γεται μέσος· ὁ δ' ὑπερ-
 βάλλων, ὥς καταπληξ, ὁ
 πάντα αἰδούμενος·
 ὁ δ' ἐλλείπων, ἢ ὁ μη-
 δὲ ὅλως, ἀνείχυντος·
 ὁ δὲ μέσος, αἰδήμων·
 modo deficiens, aut quem nullo modo pudet, impu-
 dens: qui autem modum adhibet, uerecundus dicitur,

Qui uerò à iocis deficit,
 rusticus: habitus, rustici-
 tas est. Quod aut attinet
 ad reliquā uitæ iucū dita-
 tem, qui ita iucundus est,
 ut oportet, comis: medio-
 critas, comitas dicitur.
 Qui modum egreditur,
 nulla causa ductus, nimium
 obsequēs: sine molumentū
 sui causa, assentator ha-
 bēdus est. At qui discedit
 à modo, seq; tristē in o-
 mnibus præbet, is moro-
 sus & difficilis. Atq; etiā
 in affectionibus, ijsq; at-
 tributis mediocritates re-
 periuntur. Verecūdia e-
 nim non est uirtus, atta-
 men laudatur, & qui pu-
 dore afficitur. Nam his
 in rebus alius medius di-
 citur, alius exuperās: ut
 pavidus, qui omni ex re
 pudore afficitur: alius à

Indignatio uerò medio-
critas est inuidiæ, et ma-
leuolentiæ. Cernūtur aut
in ægritudine, et uolu-
ptate de reb. quæ proxi-
mis cueniunt. Indignatur
enim qui dolet, cū indi-
gni reb. secundis fruun-
tur. Inuidus hunc exupe-
rans, dolet reb. omnib.

At maleuolus tantū a-
best ab eo ut doleat, ut
etiā letetur. Sed de his
quidem alius est mihi ad
dicēdū cōstitutus locus.
De iustitia aut quādo nō
uno modo dicitur, dein-
ceps diuisione adhibita,
quemadmodū mediocri-
tates utræq; sint, disse-
remus: itemq; de uirtuti-
bus quæ rationi attribu-
tæ sunt.

3 Cum autem tres sine
habitus, duo uitiosi, quo-
rum unus immodera-
tus est, alter modo deest,

Ε

νέμεσις ἢ μεσότης φθό-
νυ καὶ ἐπιχαίρεσθαι. εἰς ἣν ὁρὴ λυπῶν καὶ ἡ-
δονῶν τὰς ἐπὶ τοῖς συμ-
βαίνουσι τοῖς πέλαις γινο-
μέναις. ὁ μὲν γὰρ νέμε-
σητινὸς λυπεῖται ἐπὶ
τοῖς ἀναξίως οὖν πράτ-
τουσιν. ὁ δὲ φθονόρὸς ὑ-
πόβῳ ἄλλων τῶτον, ἐπὶ
πᾶσι λυπεῖται. ὁ δὲ ἐπι-
χαίρεσθαι τῶτον ἐλ-
λείπει τῶ λυπεῖσθαι, ὥς
τε καὶ χαίρειν. ἀλλὰ πε-
ρὶ μὲν οὖν τούτων, καὶ
ἄλλοι καὶ ἄλλοι εἶναι. πε-
ρὶ ἣν διανοουμένης, ἐπὶ
οὐχ ἀπλῶς λέγεται, με-
τὰ ταῦτα διελόμενοι,
πρὸ ἐκείνων ὁρῶμεν,
πῶς μεσότητές εἰσιν. ὁ-
μοίως ἢ καὶ πρὸ τῶν λο-
γικῶν ἀρετῶν.

Τριῶν ἢ διαθέσεων
ἔσθαι, δύο μὲν κακῶν,
τῆς μὲν κατ' ὑπόβου-
λιν, τῆς ἢ κατ' ἐλαφριν,

μᾶς

μίας ἢ ἀρετῆς, τῆς μεσό-
τητος, πᾶσαι πάσαις
ἀντιτείνονται πῶς, αἱ μὲν
γὰρ ἄνθρωποι, καὶ τῇ μέσῃ,
καὶ ἀλλήλοις ἐναντία
εἰσὶν, ἡ δὲ μέση ταῖς ἀ-
νθρωπείαις. ὥς ποῦ γὰρ τὸ ἴ-
σον πρὸς μὲν τὸ ἐλατ-
τον, μείζον· πρὸς ἢ τὸ μεί-
ζον, ἐλαττον· ὅπως αἱ
μέσαι ἔξεις, πρὸς μὲν
τὰς ἐλλείψεις, ὑπερβάλλ-
ουσι· πρὸς ἢ τὰς ὑπερ-
βολὰς, ἐλλείπονται, ἐν-
τε τοῖς πάθεσι καὶ
ταῖς πράξεσιν. ὁ γὰρ
ἀνδρείος, πρὸς μὲν τὸν
δειλόν, θρασύς φαίνε-
ται· πρὸς δὲ τὸν θρα-
σύν, δειλός. ὁμοίως δὲ
καὶ ὁ σώφρων, πρὸς μὲν
τὸν ἀναιδέητον, ἀνόλα-
τος· πρὸς δὲ τὸν ἀ-
νόλαστον, ἀναιδέης.
ὁ δὲ ἐλσυνθέριος πρὸς
μὲν τὸν ἀνελσύνθορον,
ἄσωτος· πρὸς δὲ τὸν

ἄσω-

Et una uirtus in medio-
critate posita, sunt illa
omnia inter se quodāmo-
do contraria. Nam ex-
tremi et medio habitui
sunt, et inter se contra-
ria, et medius extremis.
Quemadmodum enim si
equale cum minore cō-
paretur, maius est: si
cum maiore, minus: sic
medij habitus, si cum ijs
qui absunt à modo, con-
ferantur, superant: si cū
ijs qui modum transeunt,
deficiunt, tum in affecti-
onibus, tum in actioni-
bus. Fortis enim si cum
ignauo conferatur, au-
dax: si cum audaci, igna-
uus uidetur. Item que
temperans, si cum stu-
pido, intemperans: si
cum intemperante, ui-
debitur stupidus. Et li-
beralis cum auaro com-
paratus, prodigus: cum
pro-

prodigo, auarus habebitur. Ideoque à se protrudunt extremi medium, uterque ad alterum, appellantque fortem, audax ignauum, ignauus audacem. eademq; est ratio ceterorum. Hæc cum ita sint inter se contraria, maior quidem extremorum inter ipsa, quam cum medio repugnantia est: quandoquidem longius absunt alterum ab altero, quam à medio. quæ admodum magnū à paruo longius abest, et paruum à magno, quam utrumque ab æquali. Iam quædam extrema ad medium uidentur quadam similitudine accedere, ut audacia ad fortitudinem, luxus ad liberalitatē. extremis aut inter ipsa dissimilitudo maxima est.

At

ἄστωτον ἀνελούθους· διὸ καὶ ἀπωθοῦνται τὸ μέσον οἱ ἄνθρωποι, ἐπ' αὐτόν, καὶ καλῶσι τὸν ἀνδρείον, ὃ μὲν δειλὸς θρασύς, ὃ δὲ θρασύς δειλός. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀνάλογον. οὕτω δ' αἰνιγματώως ἀλλήλοις τῶν, πλείων ἐναντιότης ἐστὶ τοῖς ἄνθρωποις πρὸς ἀλλήλους, ἢ πρὸς τὸ μέσον. πορρωτέρω γὰρ ταῦτα ἀφίστηεν ἀλλήλων, ἢ τῶ μέσῳ. ὥς πορρωτέρω τὸ μέγα τῶ μικρῷ, καὶ τὸ μικρὸν τῶ μεγάλῳ, ἢ ἄμφω τῶ ἴσῳ. ἐτι πρὸς μὲν τὸ μέσον ἐνίοις ἄνθρωποις ὁμοιότης τις φαίνεται, ὡς τῇ θρασύτητι πρὸς τὴν ἀνδρείαν, καὶ τῇ ἀσώτῳ πρὸς τὴν ἐλευθεριότητα. τοῖς δὲ ἄνθρωποις πρὸς ἀλλήλους πλείω ἀνέμοιότης.

τα

τὰ δὲ πλείους ἀπέχοντα
 τὰ ἀλλήλων, ἐναντία,
 οὐρίζονται. ὥστε καὶ
 μάλλον ἐναντία, τὰ πλεί-
 ον ἀπέχοντα. πρὸς ἣ τὸ
 μέσον ἀντίκειται, ἐφ'
 ὧν μὲν μάλλον ἢ ἐλλει-
 ψις, ἐφ' ὧν ἢ ὑπόβολη
 ἢ οἶον ἀνδρείαν μὲν
 ἔχει θρασύτης ὑπερβο-
 λὴν ἔσθαι, ἀλλ' ἢ δειλίαν
 ἐλλειψιν ἔσθαι. τῇ δὲ σω-
 φροσύνῃ, ἔχει ἀναίμαθ-
 σίαν ἐν δειλίᾳ ἔσθαι, ἀλλ' ἢ
 ἀνολασίαν ὑπόβολὴν ἔ-
 σθαι. διὰ δύο δ' αἰτίας
 τὸτο συμβαίνει. μίαν
 μὲν τὴν ἐξ αὐτῶ τῶ πρὸς
 γματος τῷ γὰρ ἐγγύτε-
 ρον εἶναι καὶ ὁμοιότερον
 τὸ ἐτόρον ἄνθρωπον τῷ μέ-
 σω, ἢ τῷ ἴσῳ, ἀλλὰ τὴν ἀντι-
 ὀν ἀντιτίθεσθαι μάλλον.
 οἶον, ἐπεὶ ὁμοιότορον
 εἶναι δονεῖται ἀνδρείαν ἢ
 θρασύτης καὶ ἐγγύτορον,
 ἀνομοιότορον ἢ ἢ δειλίαν,
 ταύ-

At ea quæ plurimum a
 lia ab alijs absunt, con-
 traria definiuntur. Ita
 fit ut magis etiam inter
 se contraria sint, quæ
 plus distant. Medio au-
 tem in nonnullis magis
 repugnat parum, in
 quibusdam nimium. Ut
 magis est fortitudini con-
 traria, non audacia qui-
 dem quæ modum trāsit:
 sed ignavia, quæ à modo
 deficit. Et temperantiæ,
 non stoliditas, cū sit de-
 fectio: sed intemperan-
 tia, quæ exuperantia est.
 Id qd' ob duas causas ac-
 cidit: una, quæ ex re ipsa
 ducitur. nam quia propi-
 us est atq; similius alteri
 extremū, medio idcirco
 non ipsum, sed contrariū
 magis opponimus: uelut
 ti quoniā similior est ac-
 uicinior audacia fortitu-
 dini, dissimilior ignavia,
 ideoq

ideo hanc magis opponi-
mus. Quæ enim plus
absunt à medio, ipsi ma-
gis repugnare uidentur.
Atq; hæc quidē una, cau-
sa est ex rei natura sum-
pta: à nobis ipsis ducta
est altera. Nam quas ad-
res sumus procliuiiores,
eæ uidentur medio ma-
gis contrariæ: ut quia
propensiores sumus ad
uoluptates: idcirco ad in-
temperantiam sumus,
quàm ad modestiam pro-
cliuiiores. Quapropter
ea magis contraria dici-
mus, ad quæ maior fit ac-
cessio. ob idq; magis est
intemperantia quæ exu-
perantia est, contraria
temperantiæ.

9 Satis dictū esse arbi-
tror, uirtutē moralē esse
mediocritatē, quoq; mo-
do esset: ac mediocritatē
quidē esse inter duo uitia,
id est

ταύτῃ μᾶλλον ἀντιτι-
θεμεν. τὰ γὰρ ἀπέχον-
τα πλεῖον τῷ μέσῳ, ἐναν-
τιώτερά ἐστιν εἶναι.
μία μὲν οὖν αἰτία αὕτη
ἐξ αὐτῶ τῷ πράγματι.
ἐτόρα ἡ ἐξ ἡμῶν αὐτῶν,
πρὸς ἃ γὰρ αὐτοὶ μᾶλ-
λον πεφύκαμεν ὥς,
ταῦτα μᾶλλον ἐναντία
τῷ μέσῳ φαίνεται. οἷον,
αὐτοὶ μᾶλλον πεφύκα-
μεν πρὸς τὰς ἡδονάς·
διὸ συνανάφοροί ἐσμεν
μᾶλλον πρὸς ἀπόλασιν,
ἢ πρὸς λιποσμιότητα.
ταῦτ' οὖν μᾶλλον ἐναν-
τία λέγομεν, πρὸς ἃ ἡ ἐπι-
πίδοσις μᾶλλον γίνε-
ται· καὶ διὰ τὸ τοῦ ἁπο-
λασίας ὑπερβολὴν ἔσθαι,
ἐναντιώτερά ἐστι τῇ σω-
φροσύνῃ.

Οτι μὲν οὖν ἐστὶν ἡ
ἀρετὴ ἡ ἡθικὴ μεσότης,
καὶ ὥς. καὶ ὅτι μεσό-
της δύο ἡμετέρων, τῆς
μὲν

μέν λαβ' ὑπερβολὴν,
 τῆς δὲ λατ' ἐλλείψιν,
 καὶ ὅτι τοιαύτη ἐστὶ
 διὰ τὸ στοχασμὴν τοῦ
 μέσου εἶναι τοῦ ἐν τοῖς
 πάθεσι καὶ ταῖς πρά-
 ξεσι, ἵκανῶς εἴρηται.
 διὸ καὶ ὀργὸν ἐστὶ πλου-
 δαῖον εἶναι. ἐνάστω
 γὰρ τὸ μέσον λαβεῖν,
 ὀργον· οἷον λύηλου
 τὸ μέσον οὐ πάντος, ἀλ-
 λά τοῦ εἰδότος. οὕτω
 δὲ καὶ τὸ μὲν ὀργισθῆ-
 ναι, πάντος, καὶ ῥα-
 δίου, καὶ τὸ δαῖναι
 ἀργύριον καὶ δαπανῆ-
 σαι· τὸ δὲ ὧ, καὶ ὅ-
 σον, καὶ ὅτε, καὶ ὅς ἐ-
 νεναι, καὶ ὥς, ἔτι
 πάντος, οὐδὲ ῥαδίου.
 ὁπρὸς ἐστὶ τὸ σῦ, καὶ ἀσά-
 νιον, καὶ ἐπαινετόν,
 καὶ καλόν. διὸ δὲ
 τὸν στοχάζομενον τοῦ
 μέσου, πρῶτον μὲν ἀ-
 ποχωρεῖν τῷ μᾶλλον ἐ-
 ναν-

id est nimium & pa-
 rum: eamque talem es-
 se, propterea quod in-
 dagatrix esset modi, qui
 in affectionibus actio-
 nibusque reperiretur.

Quocirca difficile est
 uirtute excellere. Est
 enim difficile, reperire
 in omni re medium: ut
 circuli medium non cu-
 iuslibet est, sed periti
 reperire. Itemque i-
 rasce quivis potest, &
 facile, largiri pecuni-
 as, sumptusque facere:
 cui uerò rectum est,
 quantum, quando, qua
 de causa, quoque mo-
 do, nec cuiusvis est, nec
 facile. Id uerò est bo-
 num, & rarum, & lau-
 dabile, & honestum.
 Quare qui mediocri-
 tatem inuestigat, & ex-
 quirat, primum ab eo de-
 bet quod magis ei contra-
 rium

riū est discedere: quēad
modū Calypso monebat:
Procul à fumoq; regas,
undisq; carinam.

Extremorum enim alte
rū grauius peccatū est,
leuius alterum. Quoniā
igitur modum apprimē
tenere difficilimum est,
secundo, ut aiunt, cursu
minima mala sumenda
sunt. Quod fiet ea potis
simum ratione, quam di
cebamus. Videndum est
etiā quæ ad uitia simus
procliuiiores. Alij enim
ad alia procliuēs sumus.
Quod ex ea uoluptate
et ægritudine quæ no
bis accidit, intelligemus.
Se aut quisq; in contra
riam partem debet dedu
cere. longe enim abdu
cti à delinquēdo, uenie
mus ad mediocritatē. qd'
quidē faciunt ij q ligna
contorta in rectum diri
gunt.

ναντίω, λαθάπρ' ἡ καὶ ἡ
Καλυψὼ παρήνει τὸ,
Τὲ μὲν λαπνὺ καὶ λύν
ματος ἐκτὸς ἐόργε
Νῆα. Τῶν γὰρ ἀνδρῶν,
Τὸ μὲν ἐστὶν ἁμαρτωλότε
ρον· τὸ δ' ἥττον. ἐπεὶ οὐδ'
τῷ μέσῳ τυχεῖν ἀνδρὸς
χαλεπὸν, ἡ δ' αὖ τὸν δού
τερον, φασί, πλοῦν, τὰ
ἐλάχιστα ληπτότερον τῶν
ἡμιῶν. τὸ το δ' εἶναι μά
λιστα τῷ τὸν τρόπον,
ὃν ἐλέγομεν. σινοπεῖν δ'
δὲ πρὸς αὐτὸ καὶ αὐτοὶ σύν
πατάφοροί ἐσμεν. ἄλ
λοι γὰρ πρὸς ἄλλα πεφύ
καμεν. τὸ το δ' εἶναι γνώ
ριμον ἐν τῇς ἡδονῇς καὶ
τῇς λύπῃς τῇς γινομέ
νης περὶ ἡμᾶς. εἰς τὸ ναν
τίον δ' ἐαυτὸς ἀφέλκεται
δὲ. πολλὸν γὰρ ἀπαγα
γόντες τῷ ἁμαρτανείῳ,
εἰς τὸ μέσον ἤξομεν. ὅ
τι οἱ τὰ διεστραμμέ
να τῶν ξύλων ὀρθοῦντες

ποῖσιν. ἐν παντὶ ἥ μά-
 λις αὖ φιλανθρωπία τὸ ἥδυν,
 καὶ τὸν ἥδονον. ὃ γὰρ
 ἀδελφοὶ ἐκείνων αὐ-
 τῶν. ὅπου οὖν οἱ δημο-
 γόροντες ἐπαθόντες πρὸς
 τὸν Ἑλένιον, τῷ δὲ πα-
 θῶν καὶ ἡμᾶς πρὸς τὸν
 ἥδονον. καὶ ἐν παντί τὸν
 ἐκείνων ἐπιλέγειν φω-
 νῶν. ὅτι γὰρ αὐτὸν ἀπο-
 πεμπόμενοι, ἡττοῦ ἀ-
 μαρτυροῦμεθα. ταῦτ' οὖν
 ποιῶντες, ὡς ἐν ἑφά-
 λαίῳ εἰπεῖν, μάλιστα δι-
 νησόμεθα τῷ μέσῳ τυγ-
 χάνειν. χαλεπὸν ἥ ἴσως
 τῷτο, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς
 κατ' ἐνάστον. ὃ γὰρ ῥέ-
 σιον διορίσαι, πῶς, καὶ
 τίσι, καὶ ἐπὶ ποίοις, καὶ
 πόσον χρόνον ὀργιστέον.
 καὶ γὰρ ἡμεῖς ὅτε μὲν
 τὰς ἐκλείποντας ἐπαινεῖ-
 μεν καὶ πρᾶξις φαινοί-
 ὅτε δὲ, τὰς χαλεπαίνον-

tesq; appellamus: interdum et acerbius irascen-

gunt. In omni autem ne-
 gocio maximè quod iu-
 cundum est et uoluptas
 cauenda est. Quippe de
 qua non ueniamus in-
 corrupti ad iudicandum.
 quocirca quo animo se-
 nes illi erga Helenā affe-
 cti fuerūt, eodē nos esse
 debemus erga uoluptatē,
 ad omniaq; uox illorū u-
 surpāda est. sic enim di-
 missa illa et abiecta, mi-
 nus aberrabimus. ut era-
 go rem in pauca cōferā,
 hæc si faciamus, facilli-
 mē poterimus cōseq me-
 diocritatē. arduū hoc for-
 sitā, præsertim in reb. sin-
 gulis. neq; enim facile est
 præscribere, quonam mo-
 do, quib. quade causa, et
 quandiu sit irascendum.
 nos enim interdum eos
 q minus succensent quā
 deceat, laudamus, clemē-

tes viros nuncupamus.
 Sed q̄ paulum à recto digreditur, nō est in uitio, neq; magis, neq; minus: sed q̄ plus euagatur: quoniam minimè latere potest. Atqui uituperādis quatenus quispiā, quantūq; sit, nō est facile oratione definire: nec enim aliud quicquā eorū quæ sub sensum cadunt: quippe cum in rebus singulis consistant hæc omnia, et de his rebus sensus sit iudicium. Ergo iam hoc quidem perspicuum est, et medium habitum in omnibus esse laudabilē, deflectendumq; esse nūc ad id quod nimium est, nunc ad id quod parum. sic enim mediocritatem quodq; bene habeat, nos faciliḿè consequemur.

ARI-

τες, καὶ ἀνδρώδεις ἀπο
 παλῶμεν· ἀλλ' ὁ μὲν με
 νὸρ τοῦ σὺ πῶρενθαί
 νωρ, ὃ ψέγεται, ὅτ' ἐπὶ
 τὸ μᾶλλον, ὅτ' ἐπὶ τὸ
 ἥττον· ὁ δ' ἵπλεον· ὅτος
 γὰρ ὁ λανθανῶν· ὁ δ' ἵμέχ
 τίνος, καὶ ἐπὶ πόσον ψε
 ηὶτος, ὃ ῥᾶδιον τῷ λόγῳ
 ἀφορίσαι. ὃ δὲ γὰρ ἄλλο
 ὃ δὸν τῶν αἰδητῶν. τὰ
 δ' ἵτοιαῦτα, ἐν τοῖς καθ'
 ἑκαστα, καὶ ἐν τῇ αἰδή
 σει ἡ κρίσις. τὸ μὲν ἄρα
 τοσοῦτον δηλοῖ, ὅτι ἡ μέ
 ση ἕξις ἐν πᾶσι ἐπαι
 νετή. ἀποκλίνειν δ' αἰ
 τοτὲ μὲν ἐπὶ τὸν ὑπό
 βολιν, τοτὲ δὲ ἐπὶ τὸν
 ἐλλειψιν. ὅτω γὰρ
 ῥᾶστα τῷ μέσῳ
 καὶ τῷ σὺ τῶν
 ξόμεθα.

API-